

Aan de hand van praktijkvoorbeelden schrijven drie dierenartsen over ziekten in de melkveehouderij. Dierenarts Toon Meesters, van dierenartsenpraktijk Visdonk uit Roosendaal, Jef Laureyns, verbonden aan de Universiteit Gent (en dierenarts te Merelbeke) en Jan Dijkhuizen, werkzaam bij de Graafschap dierenartsen te Vorden, wisselen elkaar af bij een beschrijving van ziektebeeld tot behandeling.

Een kijkoperatie geeft een spoedig en zeker resultaat

Lebmaagverplaatsing

Wil je nog een keer naar de patiënt van vorige week komen? Want na een aanvankelijke verbetering is ze weer teruggevallen.' De vaars was door mij behandeld met nageboortecapsules en antibiotica-injecties omdat ze een baarmoederontsteking had als gevolg van een vastzittende nageboorte. De behandeling sloeg eerst goed aan, maar sinds een dag leek het dier weer ziek. De veehouder trok nu aan de alarmbel. De lichaamstemperatuur was normaal, maar het dier gaf een slome indruk. Bij onderzoek was met de stethoscoop laag in de linkerflank een lichte 'steelband'-ping te horen. Ook kon ik met mijn vuist in die flank een klotsgeluid opwekken. Een lage lebmaag naar links, concludeerde ik.

Gezien de geringe hoeveelheid gas in de lebmaag adviseerde ik om deze vaars niet te rollen, maar om een kijkoperatie te doen met de lebmaagscoop.

Deze kijkoperatie gebeurt bij het staande dier. Door middel van twee kleine gaatjes in de flank wordt de lebmaag onder visuele controle aangeprikt en onder in de buik vastgezet.

Omdat slepende melkziekte en een lebmaagverplaatsing vaak samen optreden, controleerde ik met de ketonensneltest in tien seconden de bloedwaarde van deze vaars. De uitslag van 6,4 (normaal is dit lager dan 1) wees op een ernstige slepende melkziekte.

Na de kijkoperatie behandelde ik nogmaals de ontstoken baarmoeder en gaf de vaars nog een glucose-infuus en een eetlustopwekkende injectie. We spraken af dat ik de volgende dag terug zou komen om het infuus en de injecties te herhalen.

De encyclopedie **Lebmaagdislocatie naar links**

De periode rondom afkalven is voor de stofwisseling van een vaars of melkkoe een risicovolle hindernis. De hormonenhuishouding, de voeding, de huisvesting en de energiebalans ondergaan in een korte tijd enorme veranderingen. Na de bevalling is de buikholte anatomisch anders, komt de melkgift op gang en krijgt de koe meer en ander voer.

Om al deze processen goed te laten verlopen, mag er eigenlijk niets misgaan. Niet of te weinig vreten en te weinig bewegen, om wat voor reden dan ook, kunnen complicaties als een lebmaagverplaatsing en/of slepende melkziekte veroorzaken. Koeien die

melkziekte hebben gehad, lopen meer kans om daarna een lebmaagverplaatsing te ontwikkelen.

De lebmaag kan naar links of rechts in de buikholte verplaatsen. De verplaatsing naar links is de meest voorkomende lebmaagdislocatie. De lebmaag kruipt als het ware door de gasvorming van rechtsonder onder de slappe pens door naar linksboven.

Terug op zijn normale plaats komen, gebeurt een enkele keer spontaan. Meestal zorgt ingrijpen door rollen en steken, klassiek opereren of via een kijkoperatie voor een goede genezing. Hoe eerder de normale positie van de lebmaag hersteld wordt, hoe completer het herstel optreedt.

Een behandeling van een verplaatste lebmaag gaat altijd samen met de behandeling van de primaire oorzaak, zoals baarmoederontsteking, mastitis, slepende melkziekte of kreupelheid.

